

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců Mgr. Ondřeje Mrákoty a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobkyně: **J. J. O.**, zast. Mgr. et Mgr. Markem Čechovským, Ph.D., advokátem se sídlem Praha 1, Opletalova 25, proti žalovanému: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Praha 3, Olšanská 2, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 1. 2015, č. j. 1 A 61/2014 - 25, o návrhu žalobkyně na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 21. 11. 2014, č. j. CPR-2875-6/ČJ-2014-930310-V242, zamítl žalovaný odvolání žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) a potvrdil rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 23. 1. 2014, č. j. KRPA-146 462-105/ČJ-2012-000022, jímž správní orgán I. stupně stěžovatelce podle ustanovení § 119 odst. 1 písm. b) bod 9 a § 119 odst. 1 písm. c) body 1 a 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), uložil správní vyhoštění a současně stanovil dobu, po kterou nelze stěžovatelce umožnit vstup na území členských států Evropské unie na jeden rok. Počátek doby, po kterou stěžovatelce nelze umožnit vstup na území členských států EU, správní orgán I. stupně podle § 118 odst. 1 zákona o pobytu cizinců stanovil od okamžiku, kdy stěžovatelka pozbude oprávnění k pobytu na území ČR. Současně byla stěžovatelce stanovena doba k vycestování podle § 118 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, a to do 30 dnů po nabytí právní moci uvedeného rozhodnutí. Podle ustanovení § 120a odst. 1 zákona o pobytu cizinců správní orgán I. stupně dále rozhodl, že se na stěžovatelku nevztahují důvody znemožňující vycestování podle § 179 citovaného zákona.

Stěžovatelka rozhodnutí žalovaného napadla žalobou, která byla rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 27. 1. 2015, č. j. 1 A 61/2014 - 25, jako nedůvodná zamítnuta.

Rozsudek městského soudu následně stěžovatelka napadla kasační stížností. Současně požádala, aby byl její kasační stížnosti přiznán odkladný účinek. Stěžovatelka je přesvědčena, že podmínky, za nichž zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), umožňuje přiznat žalobě, resp. kasační stížnosti, odkladný účinek, jsou splněny. Uvedla, že vzhledem k tomu, že má na území České republiky vytvořeno veškeré rodinné a sociální zázemí, byl by její nucený návrat bezpochyby nenahraditelnou újmou a naopak následky nepřiznání odkladného účinku by byly zjevně nepřiměřené důvodům vydání napadeného rozhodnutí. Stěžovatelka se na území České republiky nachází již velice dlouhou dobu. V České republice žije společně se stěžovatelkou ve společné domácnosti rovněž její druh pan E. I. O., občan Evropské unie, konkrétně Španělska. V případě nepřiznání odkladného účinku se stane vykonatelným rozhodnutí, kterým bylo stěžovatelce uděleno správní vyhoštění a tato bude muset okamžitě opustit Českou republiku a své nejbližší, přičemž její návrat bude v nedohlednu. V nuceném odloučení od druhu je nutno spatřovat újmu, která bude způsobena stěžovatelce. Stěžovatelka se rovněž domnívá, že přiznáním odkladného účinku její kasační stížnosti nebude způsobena újma žádné jiné osobě. Na druhé straně v případě, že stížnosti nebude přiznán odkladný účinek, stěžovatelka bude muset opustit území České republiky, aby se vyhnula nelegálnímu pobytu a maření výkonu úředního rozhodnutí, což sebou nese další náklady spojené s nuceným vycestováním. Stěžovatelka má dále za to, že nepřiznání odkladného účinku by bylo na újmu i jejímu základnímu právu na spravedlivý proces, neboť i z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že by měla mít právo, pokud na tom trvá, aktivně se řízení o soudním přezkumu rozhodnutí správního orgánu účastnit, přičemž aktivní účastí se mimo jiné rozumí i možnost pravidelného osobního kontaktu s jejím právním zástupcem za účelem uplatňování svých práv. Stěžovatelka v tomto ohledu odkázala na závěry Nejvyššího správního soudu vyplývající z usnesení ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 - 100, které se jednoznačně staví za právo na spravedlivý proces, které zahrnuje rovněž účast na jednání soudu a je tedy nutné v tomto smyslu umožnit legální pobyt stěžovatelky na území České republiky po dobu soudního řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření s přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti nesouhlasí. Dle jeho názoru bylo v předmětném správním řízení prokázáno stěžovatelkou opakované porušování právních předpisů na území České republiky, když porušování zákona o pobytu cizinců ze strany stěžovatelky již v minulosti vedlo k uložení správního vyhoštění a přesto se stěžovatelka opět nacházela na území České republiky nelegálně a také bez cestovního dokladu. Žalovaný s ohledem na okolnosti daného případu shledal veřejný zájem na vyhoštění stěžovatelky, protože v posuzovaném případě je ochrana veřejného pořádku významnější hodnotou než zájem na zachování jejího rodinného a soukromého života. Žalovaný je názoru, že vycestování stěžovatelky, která na území České republiky pobývala neoprávněně, je v daném případě žádoucí a tedy že by přiznání odkladného účinku kasační stížnosti bylo v rozporu s veřejným zájmem.

Podle ustanovení § 107 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; přitom užije přiměřeně § 73 odst.

pokračování

2 s. ř. s., podle kterého lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce (zde stěžovatelku) nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Po zhodnocení důvodů uváděných stěžovatelkou a skutečností vyplývajících ze správního spisu dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v daném případě splněny.

Zdejší soud vycházel zejména z předpokladu, že nedojde-li k odkladu právních účinků rozsudku Městského soudu v Praze, jímž byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí o správním vyhoštění, do doby meritorního rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti, byla by stěžovatelka v důsledku právních účinků pravomocného a vykonatelného správního rozhodnutí nucena opustit území České republiky, a to ještě před rozhodnutím kasačního soudu. Podstatné přitom je, že pro řádný výkon stěžovatelčina ústavního práva na spravedlivý proces je třeba, aby stěžovatelka mohla setrvat na území České republiky do skončení řízení o její kasační stížnosti. Byť je stěžovatelka v tomto řízení v souladu s požadavkem soudního řádu správního zastoupena advokátem, náleží k právu na spravedlivý proces i právo účastníka vystupovat v tomto řízení osobně, být v kontaktu se svým zástupcem, udělovat mu pokyny pro výkon zastoupení, poskytovat mu potřebnou součinnost atd. Nejvyšší správní soud proto spatřuje nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, spojenou s nuceným opuštěním České republiky před rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti stěžovatelky, především v možné újmě na výkonu jejího práva na spravedlivý proces. Z tohoto důvodu ostatně přiznává § 172 odst. 3 zákona o pobytu cizinců žalobě proti rozhodnutí o správním vyhoštění odkladný účinek na vykonatelnost napadeného rozhodnutí ex lege (s výjimkou případů vyhoštění cizince z důvodu ohrožení bezpečnosti státu) a není tedy bez dalšího dán důvod, proč by obdobnou možnost setrvat na území České republiky neměl mít vyhošťovaný cizinec i po dobu následného kasačního řízení. V daném případě lze tedy nalézt příčinnou souvislost mezi právními účinky žalobou napadeného rozhodnutí a možným vznikem zákonem předpokládané újmy u stěžovatelky (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 8. 2012, č. j. 4 As 56/2012 – 58).

Nejvyšší správní soud posoudil návrh na přiznání odkladného účinku i z hlediska splnění druhého zákonného předpokladu, a dospěl k závěru, že přiznání odkladného účinku není v rozporu s veřejným zájmem. Pokud jde o splnění uvedeného předpokladu, vychází zde soud z povahy věci, z obsahu spisového materiálu a z vyjádření účastníků řízení o kasační stížnosti. K otázce možného rozporu s důležitým veřejným zájmem se Nejvyšší správní soud již vyjádřil v usnesení ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014 – 25, kde dospěl k závěru, že „[p]okud jde o možný rozpor s důležitým veřejným zájmem, je opět nutné poměřit na jedné straně újmu brozící stěžovateli v případě nepřiznání odkladného účinku, a na straně druhé důležité zájmy společnosti. Pro zamítnutí návrhu přitom nepostačuje pouze existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného výkladu § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení nutno vykládat ústavně konformním způsobem, a proto je třeba za pomoci testu proporcionality vážit intenzitu brozícího zásahu do základního práva svědčícího žalobci s intenzitou narušení veřejného zájmu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008 – 131, č. 1698/2008 Sb. NSS).“

S ohledem na důvody správního vyhoštění leží v daném případě proti podstatné újmě, která hrozí stěžovateli, riziko narušení veřejného zájmu jen nízké nebo maximálně mírné intenzity.

Stěžovatelka nebyla vyhoštěna z důvodu ohrožení bezpečnosti státu; byla vyhoštěna podle ustanovení § 119 odst. 1 písm. b) bod 9 a § 119 odst. 1 písm. c) bod 1 a 2 zákona o pobytu cizinců, přičemž námitky žalovaného, který s přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti nesouhlasí, nejsou důvodné.

Pobyt stěžovatelky na území ČR je nezbytný pro zajištění jejího práva na spravedlivý proces, jak bylo popsáno shora. K uvedenému lze doplnit, že uložené správní vyhoštění a povinnost cizince vycestovat z České republiky představují zásah do práva na respektování rodinného či soukromého života ve smyslu článku 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.; dále jen „Úmluva“). Z tohoto ustanovení kromě substantivních negativních a pozitivních závazků vyplývají i závazky procedurální. Zásahy do zájmů chráněných článkem 8 Úmluvy totiž musí vyplývat z rozhodovacího procesu, který je spravedlivý a poskytuje dostatečný respekt k zájmům vyplývajícím z práva na respektování soukromého a rodinného života (srov. rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 10. 5. 2001, *T. P. a K. M. proti Spojenému království*, stížnost č. 28945/95, bod 72, či rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 25. 9. 1996, *Buckley proti Spojenému království*, stížnost č. 20348/92, bod 76). Osobám, do jejichž práv je v určitém řízení zasazeno, musí být dostatečným způsobem umožněno v tomto řízení chránit své zájmy. V tomto ohledu proto existuje určitá provázanost mezi článkem 8 Úmluvy a zárukami, které garantuje právo na spravedlivý proces dle článku 6 Úmluvy (viz Kmec, J.; Kosař, D.; Kratochvíl, J.; Bobek, M. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 887). Ostatně i zákonodárce si byl těchto skutečností zřejmě vědom, když žalobě proti rozhodnutí správních orgánů o správním vyhoštění přiznal odkladný účinek přímo ze zákona (§ 172 odst. 3 zákona o pobytu cizinců).

Z uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek podle § 73 odst. 2 až 4 s. ř. s. ve spojení s § 107 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že žaloba stěžovatelky proti pravomocnému rozhodnutí o jejím správním vyhoštění měla ex lege odkladný účinek, postačí v daném případě, že se přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti pozastavují až do skončení řízení o kasační stížnosti právní účinky přezkoumávaného rozsudku Městského soudu v Praze, neboť tím se fakticky dočasně obnovuje odkladný účinek žaloby proti rozhodnutí žalovaného ve věci správního vyhoštění stěžovatelky.

Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti přitom Nejvyšší správní soud nijak nepředjímá své rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

pokračování

V Brně dne 11. března 2015

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu